

בלבבי שו"ת פרנסה

וואטסאפ לצורך עבודה

כ"ג אב התשפ"א [13925#]

שאלה:

שלום כבוד הרב, יש לי תעודת גננת, ובעלי רוצה שאעבוד דרך משרד החינוך, ושם המפקחת פעם אמרה לי שהיא מתקשרת רק עם וואטסאפ בדרך כלל עם הגננות ולא עונה כמעט לטלפונים. אז בעלי רצה להתחבר לאינטרנט, ולהוריד למחשב שלנו וואטסאפ טלפוני, כאילו שיש למחשב מספר טלפון, וכך לתקשר איתה. אמרתי לו שה' לא מוגבל בדרכים שלו לשלוח פרנסה, ואין צורך לעשות את זה, אבל בכל זאת רציתי לישאול את הרב מה דעת התורה בנושא?

*יש לשנינו פלאפון כשר

*אין אפשרות להתחבר לאינטרנט מתוך הבית שלנו, אלא צריך לצאת לרחוב כדי לקלוט את האינטרנט.

*האם הרב ממליץ לחסום את האפשרות לחיבור אינטרנטי במחשב שלנו לגמרי, כמו "אאוטנט"? יצוין

שאנחנו משתמשים בזה רק לצורך סידורים טכניים וכו'.

תודה!!!!!!

תשובה:

אם לא תתחברו רק תרויחו!

כן, ראוי לחסום לגמרי, כך פסקו פוסקי הדור.

איך אנחנו למעשה ממלאים את עצת הרב

י"ג אב התשפ"א [13765]

שאלה:

המשך 13572

תודה לך הרב על הברכה, איך אנחנו למעשה ממלאים את עצת הרב. אנא הארב, תן לנו ברכה לפרנאסה. שמואל בן אסתר, שיינדל פיגע גיטל בת חנה רחל-

*****

13572

שאלה:

עלינו לפני 5 שנים, גרנו בצפת 4 שנים ואז עברנו לרעננה. אנחנו עובדים כסוכני נדל"ן, שום דבר כבר לא קורה כבר חודשים ואין כסף! אני כבר לא יודע מה לעשות, מ-5 מילדיי 2 הגדולים אינם דתיים והקטן שלנו סובל מתסמונת דאון. אני מרגיש שהכל מתפרק ואני רק רוצה לבכות.

תשובה:

אשריכם שזכיתם לעלות לארץ ישראל, הנקנית בייסורים!

המעבר לרעננה אינו מוסיף אור רוחני!

עליכם לחפש את נקודת האמת בפרט בתוכם, ואת העולם הרוחני בכלל, ולהתחבר חיבור עצמי פנימי לרוחניות, ומשם ימשך בע"ה שפע רוחני וגשמי יחדיו!

ברכתי שמעתה ואילך יפתחו הצינורות ויושפע שפע רב רוחני וגשמי מתוך ישוב דעת ושמחה!

תשובה:

עליכם לחפש אור רוחני חזק ולהתחבר אליו, כגון עסק חזק בתורה בקביעות וחיבור עצמי חזק, או בגמילות חסדים, ומתוך חיבור עמוק, זה יהיה שביל שדרכו יושפע בס"ד השפע הגשמי כפי הצורך בנחת ובנקל!

חיפוש מקור פרנסה בלא חיבור שורשי חזק לרוחניות זהו ענף בלא שורש.

השתדלות ומנשיר חנם וצורת חיים

כ' תמוז התשפ"א [13490#]

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א. ראשית ועל כולנה, תודה להרב על מה שהדברי תורה של הרב עשה בעבורי ומה שהם ממשיכים לעשות בעבורי, שהוא לאין ערוך. יכול אני לדבר עוד ועוד על זה באופן אינסופי אבל אין זה המקום לזה. אני ידוע שהרב אינו פוגש עם בנ"א בביתו רק שרצוני להודיע להרב שהרב הציל את חיי ממש, ע"י תורתו. תודה להרב!! ואלו הם השאלות שלי.

(א) בענין השתדלות. מעולם פעלתי מאד בעבודה שלי כדי לפרנס היטב את ביתי. זהו פרנסה מאד טובה בעיני אלו, ופרנסה שאינו כ"כ טובה בעינים של אחרים. עכ"פ יש לי את מה שאני צריך וב"ה אין לי תלונות בחיים. העסק שלי נתגדל עוד ועוד וב"ה וכן הדבר בבנין הפנימיות שלי, יש לי עוד ועוד אינטריס להתבודדות, תפילה ולימוד. אני אוהז עכשיו כבר י"ח חודשים להתרפא מהתמכרות מכהל וסמים, וב"ה אני במצב שיפור, יום אחר יום, עכ"פ במצבי הפרטי. אני נמצא בתהליך ריפוי מהתמכרות שנקרא "אי-אי" (ר"ת "אלכוהוליסטים אנונימית", חברה של אלו שנמצאים ברפואה בצנעה מהתמכרות לכהל וכדו'), ואני צריך למלאות את עצמי עם פנימיות, רוחניות וחיבור להקב"ה ע"י לימוד ותפילה. סדר נורמלי של חיי יום שלי הוא שאני קם מוקדם ואז אני מאמץ את גופי, אח"כ אני מתפלל ואח"כ אני לומד "קנין מסכת", ואני עובד במלאכה מתשע בבוקר עד חמש בצהרים. אני לומד ברוב לילות עם חברותות, וברוב הזמן אני לומד חלק פנימיות התורה. יש לי משפחה בריאה וב"ה יש לי ארבע ילדים. בניתי חברה משותפת תחתית בהמלאכה שבו אני עובד, ועם עזר ה' זה הוא נפלא. איני נמצא במכירה, אני בראש על בתים לאסופות זקנים. מאז שהתחלתי ללמוד ועובד על עצמי אני מרגיש שאין לי כמעט מה לעשות. לפעמים אני מרגיש אשם בכך ושיש לי לעשות יותר השתדלות, לדוג' כשהיום שלי מסתיים בשתיים

בצהרים ולפעמים אף יותר מוקדם מכך, אין לי באמת לעשות בימים שאין לי כ"כ אחריות ועסקים לעשות. אני בגיל ל"ה שנים, וברוב שנות העסק שלי התייגתי מאד. עכשיו אני נמצא עצמי בנקודה שהעסק שלי מתגדל אבל כיון שבניתי חברה משותף להתסדר כל הענינים בעסק, יש לי הרבה פחות מלאכה לעשות מצד עצמי. יש לי קושי לעשות הפסקים ליתן רווח בין הפרשיות, אבל אני רוצה לא לעשות השתדלות יתר על המדה, בימים שהמלכאה שלי מסתיים מוקדם. א"כ השאלה הוא, בשעות הרגילים של העסק שלי, האם יש להשתדל לעבוד אז או לקיים סדר לימוד קביעותי בכל יום ורק אח"כ להלוך לעבודה?

(ב) עוד שאלה. בתהליך הרפואה מהתמכרות, אנו לומדים הרבה על כיוון וריכוז המוח על דברים מסוימים ואיך ליצור "מודעות של מוח" (בלעז נקרא "מיינד-פאל-ניס") וגם מדצאציה. דברים אלו סייעו לי מאד, וגם אני עושה התבודדות, לא בכל יום ולא במקום ההכי טוב, אבל עכ"פ אני עושה התבודדות באופן קביעותי בערך. האם הרב ממליץ מדאדציה ו"מודעות המוח"?

(ג) אין אני רוצה להיות מאלו שזורמים על החיים של היום ולהיות עסוקים כ"כ עם טכנולוגיה, אבל אני מפחד שאם אני מתנתק מכל טכנולוגיה, אני לא יכול לנהל העסק שלי ולהתקשר עם אחרים כמו שאני צריך לקיום העסק שלי. כהרב אמר, שהמכשיר חכם הוא דבר רע, האם עכ"פ במצבי אין לי עכ"פ להחזיק מכשיר חכם מוגן, לצורך העסק שלי?

(ד) גם אני מפחד שאם אני נעשה אדם יותר פנימי, זה יכול לגרום לי פחות הצלחה בהעסק שלי. אני מאמין בשכלי (ולא מורגש בליבי עדיין אמנם אני יודע זאת בשכל) שאני רודף אחר דברים לא טובים. אמנם יש לי אשה ואת צורת החיים שהיא גדילה בו, שנותן הרבה מקום לגשמיות ול"יעדים עסקיים". אני יודע שיש לי לרצות דביקות עם ה' יותר מכל דבר ואם אני היה באמת רוצה את זה יותר מהכל, אני היה מוכן לעשות כל דבר שבעולם להגיע אליו, כמו שאני רדף אחר ממון וגידול העסק שלי. האם החלטה זו צריך להעשות? האם יש בעיני בכך על שאני רוצה להצליח בעסק שלי? אני כ"כ מבולבל.

תשובה:

א. כדאי מאוד להתחיל את היום בקביעות בעסק התורה, ומזה יומשך ברכה לכל היום.

ב. ראוי לילך בדרך רבותינו כמו שנתבאר בסדרות דע את התבודדותך דע את נשמתך.

ג. לעת עתה אפשר מתוך הבנה ברורה שזה זמני עד שתעלה יותר ויותר.

ד. כאשר תתקדש יותר, תזכה בס"ד שכל השפע הכללי והפרטי בפרנסה יבוא מתוך עולם הקדושה.
חזק ואמץ!

קניתי לאחרונה דירה ולקחתי משכנתא גדולה

ח' תמוז התשפ"א [13072#]

שאלה:

לכבוד מוריני הרב,

א) אני אברך צעיר בה"י קניתי לאחרונה דירה ולקחתי משכנתא גדולה לאחרונה התעוררתי לבעיה לקחת כסף מהדתות רציתי לשאול כמה זה חמור והאם גם אברך כמוני שחייב הרבה כסף צריך לא לקחת א. האם מדין השתדלות לפרנסה מותר לא לקחת ב. אם יהיה לי בה"י מספיק כסף כמה זה חמור לקחת

ב) עוד רציתי לשאול האם לא עדיף לקחת ולתת את הכסף לצדקה וא"כ לאיזה סוג של צדקה לטהרת המשפחה וכיוצ"ב או לאירגון של חסד ואולי גם לכוללים ות"ת

ג) אשמח גם לדעת את דעת הרב לגבי אברך שחייב להיות רשום בדתות מצד הצבא האם גם לו זה בעיה לקחת כיון שב"כ רשום

תודה רבה על הכל

תשובה:

א. כן, זהו לא השתדלות לקחת כסף ממקור טמא - "דתות", רח"ל ריבוי דתות. שכל מגמת כסף זה שלטון, לשלוט על עולם התורה, להקטינו בכמות ואיכות, ולערב בו חול עם קודש.

ב. החומרא בעיקר היא על הכלל, שעל ידי לקיחת הכסף שולטים על כלל עולם התורה, שלטון חלקי בחיצוניות, ושלטון פנימי של יניקת עולם התורה מקום טמא, והדבר הולך ומחמיר מתקופה לתקופה, פעמים יותר ופעמים פחות. בין והתבונן מהו התהליך של עשרות השנים האחרונות.

מלבד כך, כסף זה אין בו ברכה. ושמעתי שבישיבת תפרח נוטלים כסף זה לצורך חלק הפסולת, קנין טישו וכדו'. וזהו מקומו הראוי לו. אולם עדיין עדיף לא ליטול כלל, כי עצם הנטילה הוא דריסת יד ורגל בתוך מקום התורה. ולכך אף על מנת לחלק לצדקה אין ראוי כן. והוא בחינת אל תתודע לרשות (אבות פ"א מ"י).

אם מקבל מהעמותה כסף זה, וזה על עסקה של העמותה, אין ראוי, אולם עם מתערב עם כסף אחר, יש יותר להקל.

ככלל, ראוי להתבונן שצורת "ההשתדלות" בפרנסה תהיה נקיה ככל שניתן. "ואינו השתדלות כלל להיכנס למקורות הכניסה בלתי טהורים."

אינטרנט ועבודה בינלאומי

ה' תמוז התשפ"א [12991#]

שאלה:

יש לי שאלה לרב.

אם הפרנסה שלי באה משימוש באינטרנט כדי להתחבר לארה"ב ולאנשים (גויים ויהודים) כשאני עוזר לאנשים למצוא עבודה, איך אוכל להסיר את האינטרנט ועדיין לבצע את עבודתי?

תשובה:

כדאי מאוד מאוד לחשוב ולחפש עבודה אחרת.

כסף צדקה למוסדות ע"י אינטרנט

י"ט אדר התשפ"א [11782#]

שאלה:

מה המבט הנכונה על הפירסומים לנדב כסף ע"י האינטרנט למוסדות ולישיבות, ומפרסמים לציבור להשתמש במכשיר חכם או האינטרנט כדי לנדב להם כסף, ומשלחים מודעה להציבור שהם צריכים לאסף מליון דולר בכ"ד שעות וכדו'. בתחילה זה היה ע"י מוסדות של חסד ואח"כ כמעט כל מוסד וגם הרבה ישיבות, כוללים, ובתי כנסיות, משתמשים בשימוש הזה הנקרא "רייז-איט", ולאחרונה זה נעשה כדרך החדשה ומוצלחת למוסדות ולישיבות לאסוף הרבה כסף במהירות ובקלות. האם כל הנדבות אלו הם ה"טוב" שיוצא מהתערובות טוב ורע שנמצא בהאינטרנט? או שכל זה הוא קליפה וכח של טומאה? מאידך יש לטעון שהפרסומים הם רק לאלו שבלאו הכי הם משתמשים באינטרנט, אבל מאידך זה ג"כ מראה כאילו שהותר הדבר ושיש מצוה גדולה ליכנס אונליין כדי לנדב כסף למוסדות או לישיבה. מה היחס הראוי לכל זה, והאם כל הנדבות שנעשו להמוסדות ע"י האינטרנט הוא ממון פסול כיון שנעשה ע"י האינטרנט שהוא טומאת ה"ערב רב"?

תשובה:

דרך זו הפכה את כלי זה "כאילו כשר", לשמש לתורה ח"ו. וזהו חורבן נורא! וכך במהירות נכנס כלי זה יותר ויותר לתוך עולם התורה. וכך אנו רואים אותו נחרב לנגד עינינו, והעין דומעת והלב כואב על החורבן של עולם התורה. וכסף זה אין בו אור רוחני - אור ה'. והוא כגוף בלא נשמה - מת. וכך הוא פני הדור.

והרי אנו כירמיהו הנביא שראה החורבן לנגד עיניו. והחורבן נורא מאוד מאוד, כניסת כלי זה לחלק מ"עולם התורה" כביכול, ועל זה נאמר: "תורה תורה חגרי שק, התפלשי בעפר וכו'". וזהו השפל האחרון קודם ביאת משיח, כי כל הטומאות כלולות בו.

השתדלות לפרנסה

י"ט שבט התשפ"א [11325]

שאלה:

ראשית אודה מאד על השיעורים המרוממים!
אני אברך שב"ה רואה ברכה בלימוד והשאיפה היא להמשיך כך ולגדול, אשתי עובדת כשכירה. אך דא עקא שההכנסות הקבועות אינן מספיקות בשל תשלומי חובות שיורדים כל חודש. והיות שהמקצוע של

אשתי מאפשר גם להתפרנס באופן עצמאי מעבר לעבודה הקבועה, פרסמנו את זה לציבור בתקווה שיגיעו לקוחות וכך נוכל לעמוד בכל התשלומים החודשיים הן השוטף והן החובות. השאלה היא כיון שלמעשה הלקוחות לא מגיעים, האם צריך לנסות השתדלות נוספת או שעצם זה שאנו מצידנו העמדנו אפשרות לתוספת הכנסה אין טעם לנסות השתדלות אחרת. ואם כן צריך האם גם באופן שיגיע על חשבון הלימוד (שאני מרגיש בו סיפוק והתעלות) תודה רבה!

תשובה:

שורש השאלה, גבול האיזון בין ביטחון להשתדלות. ודבר זה משתנה לפי מדרגת בטחונו של האדם, ולפיכך משתנה מאדם לאדם, ואין תשובה אחידה לכך. ולמעשה, נצרך בדיקה מהי מדרגת הביטחון שלכם, ולפי זה לפעול למעשה.

מכל מקום, מומלץ ללמוד את סוגיית הביטחון באורך רוח ועומק, ובכל יום לעמול כמה דקות לחזק ולהאיר יותר את אור הביטחון בנפש. ואם אע"פ כן עדיין הנפש טרודה ואינה רגועה באופן ניכר, נצרך להוסיף בהשתדלות מעט במקביל לחיזוק הביטחון, מתוך הכרה שרק הקב"ה זן ומפרנס, וההשתדלות קנס, כלשון המסילת ישרים.

פרנסה

כ"ד טבת התשפ"א [10740#]

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליטא

רציתי לדעת אדם נשוי, האם הפרנסה שנקבעת מראש השנה עד ראש השנה, היא נקבעת לבעל בנפרד ולאשה בנפרד או בגלל שהוא נשוי אז זה הכנסה כוללת שנקבעת על ידי הקב"ה? אני שואל, כי אני שואל את עצמי, כי אם היא נקבעת לפי זוג ולא לפי יחיד, אז למה צריכים שתי

הצדדים גם הגבר וגם האשה לעבוד ? אני ייכנס לכולל אפילו בלי תשלום, וצינור השפע יעבור דרך אישתי (מה שנקבע לנו בראש השנה) או להיפך אני יעבוד האשה תשב בביית והצינור של הפרנסה יעבור דרכי מה שצריך להיות.
הרב בבקשה יאיר את עינינו איך זה עובד בדיוק?

תשובה:

נקבע כמה יהא לשניהם ביחד, וכן נקבע כמה לכל אחד לחוד.

סופר סת"ם

ט"ו חשון התשפ"א [9906#]

שאלה:

לכבוד מו"ר שליט"א
שואל אברך שמחמת מצוקת הפרנסה נאלץ להיות סופר סת"ם ולכתוב כ-5 שעות ביום, והנה מבחינה הלכתית לכאן עדיף שלא להעסיק מחשבתו בדברים אחרים זולת הכתיבה. אולם מרגיש שזה בזבוז זמן ונפשו מתייבשת, ושואל האם בכל זאת מותר או מומלץ שישמע תוך כדי כתיבה שיעור תורה שאינו מצריך ריכוז יותר מדאי. ואם לא, מה בכל זאת אפשר להציע.

תשובה:

כדאי שילמד את מהותם הפנימית של האותיות, ועי"ז יתקשר לפנימיותם בשעת כתיבתו.
זאת ועוד, ילמד בעיון פרשיות אלו, לימוד עיון בכל חלקי התורה הנוגעים לכך, לפי ערכו. וכך יעסיק מחשבתו במה שכותב, אם מסוגל לכך.
אם אינו מסוגל להני"ל, לפחות באופן חלקי, מומלץ שישמע שיעור תורה, כי זהו חיי נפשו.

עצות לבחירת לימודים ועיסוק

ט"ו חשון התשפ"א [9903]

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א שלום וברכה,
אני מודה לך מעומק ליבי על התורה והחכמה שאתה מלמד אותנו מאחר שבדורנו הרבה בורחים מלהעמיק בנפשם ולהכיר את עצמם.
אין ספק שזה מוסיף מכאוב, אבל זו האמת.. המחשבה תדיר מעייפת, אבל זה עדיף מאשר להיות "רובוטים" וזה עוד יותר קשה, כי רובו המוחלט של הציבור לא עוסק בכך וההרגשה היא הרגשה של בדידות (שהיא גם מבורכת ומרחיקה את האדם מהעדר), כי מה לי עניין בשיחה עם אותם אנשים, התמודדות יומיומית בעולם השקר מחלישה את הדעת וזה הרבה יותר קשה מלקיים הלכות, אך תודה לה' שיש חבר אחד ואף יותר שכן מעמיקים בנושא וזה מחזק.
שאלתי היא באופן כללי בתקווה שאוכל לקבל את הכלים ולקבל החלטה – מה הן השאלות שאדם צריך לשאול את עצמו בבחירת מקצוע ועיסוק הן מהצד ההלכתי והן מצד תכונות הנפש שלו? מה הקווים המנחים כדי לבצע את הבחירה הנכונה ולא לבזבז זמן מיותר על לימודים שלאחר מכן העבודה בפועל לא תמצא חן ותכביד על הנפש?
העבודה לוקחת שעות רבות מהחיים וכיום אני מרגיש שהיא מכבה ומאפילה על חיי, אז כבר אני למד פחות או יותר מה לא.. צריך סייעתא דשמיא גדולה בזה שהדברים יתבררו ויתבהרו.
תודה מראש,

שנזכה להגיע לגאולה הפרטית והכללית במהרה בימינו אמן. אוהב ומעריך.

תשובה:

פן הלכתי: בדיקה שאין איסורים, כגון: ריבית, יחוד, ראייה אסורה, לפני עיוור, מסייע לדבר עבירה, גזל, שקר, חנופה, שותפות באיסור, כגון חילול שבת, חברה רעה, ועל ידי זה לשון הרע, רכילות, צניעות, ביטול תלמוד תורה בערכו, תפלה כראוי, מלאכה בחוה"מ, חיבור לרשת, החטאת הרבים.

וכן, איזה מידות מעוררות עבודה זו בנפש.

תכונות נפש: להכיר מה הם חלקיו החזקים והחלשים, וכן להכיר איזה כוחות נצרך עבור אותו מקצוע, ולבדוק התאמה בין הנ"ל, ולפי"ז לבחור למעשה בס"ד.

פרנסה

שאלה:

שלום רב לכבוד מע"כ הרב שליט"א
כל ימי גדלתי בין ת"ח ולא חנכו אותי לחובת ההשתדלות. כעת בריבוי הילדים העומדים סמוך לפרקם, למרות שיש לי משרה של הרבצת התורה וגם אני מדריך חתנים ואברכים בתשלום, אני שקוע בחובות ואיני רואה דרך לצאת לחיים של הרווחה.
מהו הדרך ללכת בה כעת לראות את עצמי יוצא מצרה לרווחה.
ייש"כ.

תשובה:

אם אין הגיון בהשתדלות נוספת, אין צורך לעשותה.
הדרך היא אמונה ותפלה. וכן לב רחב לזולתו, וכן במעשה כפי יכולתו.

משדד עורכי הדין ואינטרנט #2

כ"ז אדר התשפ"א [7192#]

שאלה:

המשך 7006

1) יצרתי את העסקים הללו בסימנים מסחריים כדי לעזור לנשות הכולל להיות פרנסה שתתן להן שכר גבוה, שעות גמישות מאוד, ומבלי שיצטרכו לצאת לעולם הגוי. אנו עובדים עם חרדים וחסידיים בעיקר

באמצעות דוא"ל (מעט מאוד שיחות טלפון) וזה רק לגישה לאתר של ממשלת ארה"ב. עבדתי את זה מעל 5 שנים בלי לקחת שום משכורת. כל תוספת כסף הלכה לתמיכה בתורה.

(במשך 5 השנים האחרונות שלי היה לי עבודה טובה לשלם או לניתוק כסף מזה. עכשיו אני צריך לייצר הכנסה. יש לי 5 ילדים יחידים (הצעיר שלי פשוט בן 10) שאני תומך בהם אך ורק.

אין לי עברית טובה ואני זמין 24 שעות עם היד שלי (ראש הישיבה). אני לא יכול לדמיין איזה סוג של עבודה אוכל להשיג לפרנס את ילדיי ואת עצמי.

תשובה:

זה תלוי בעומק הבחירה. האם אתם בוחרים בצד הנמוך כי זה מה שנראה אפשרי, או בוחרים בצד הגבוהה ושם ישועת ה' כהרף עין.

הבחירה בידכם!

משרד עורכי הדין ואינטרנט

כ"ז אייר התש"פ [7006#]

שאלה:

פשוט קראתי את התשובה על השימוש באינטרנט לפרנוסה. יכול להיות שאני קוראת אותו לא נכון (הגרסה האנגלית) אבל נראה שאסור לי להשתמש בו לפרנוסה.

התחלתי לקחת כסף ממשרד עורכי הדין שלי באמריקה בפברואר הקרוב. אני מנסה לבנות את זה לגבות.

עם זאת, אין דרך לעסוק במשפט ללא האינטרנט. אני בעיקר עובד עכשיו ב"קניין רוחני". אני מגיש בקשות לסימנים מסחריים אצל משרד הפטנטים והסימנים המסחריים של ארצות הברית (USPTO). ה USPTO - דורש הגשות אלקטרוניות. בנוסף, עלי להשתמש בדוא"ל כדי לתקשר עם לקוחותיי.

האם לדעת הרב אני צריך לסגור את העסק שלי?

תשובה 1:

אם רצונך למצוא חיים רוחניים אמתיים נקיים כפי הרצון הטהור של בורא עולם, עליך להתחיל לחשוב על כיוון נקי יותר לטובתך - טובת נשמתך, וחיי הנצח שלך.

תשובה 2:

ברור שאם תשאל את רוב הרבנים בארה"ב יתירו לך.

לדעתי יש לחפש אופק שונה, אי אפשר לעולם בלי בורסקי, אולם יש לך בחירה היכן להיות.

זו הכרעה שנצרך לה החלטה פנימית ואמונה ובטחון נכבדים.

שימוש במדיה לצורך פרנסה

ד' אייר התש"פ [6683#]

שאלה:

בס"ד

שלום לכבוד הרב,

לגבי עניין האינטרנט שהרב אמר שהוא שער הנו"ן דטומאה, מה יעשה אדם שמשתמש באינטרנט לצורך העבודה, בפרט עכשיו שרוב העבודה ככולה נעשה מהבית ודוקא דרך האינטרנט, האם גם על זה מדובר ואם כן מה אפשר לעשות לגבי זה.

תודה רבה.

תשובה:

כלי זה החרים את הדור. וניתן לו סינון מסוים שעל ידו נשרפו נשמות רבות והלכו לאבדון. ויש לברוח ממנו כבורח מן האש ויתר על כן.

שימוש במדיה לצורך פרנסה ולימוד תורה

ד' אייר התש"פ [6681#]

שאלה:

שלום לכבוד הרב,

א. אם זה מוכשר ומסונן מכל הטומאה, למה זה מסוכן ללמוד מזה, ובפרט במצב של עכשיו, ובמה זה שונה מהשעורים של הרב שנמצאים באתר בלבבי ומזה לומדים? ומה לגבי אנשים שמתחזקים מזה, או אנשים שצריכים את זה לעבודה, ומה לגבי מחשבים ללא אינטרנט? וכן מה לגבי .... של ארגון .... במטרה לחזק אנשים?

ב. האם אדם שמשתמש באינטרנט מוגן לא יזכה לעולם הבא, ולנצח?

תשובה:

א. אין כרגע שום סינון שיכול להיות מסונן מכל טומאה. כל סוגי הסינון אינם שלמים כראוי כלל, וד"ל. ויתר על כן עצם הכלי, אבי אבות הטומאה. המחשב לעצמו יש בו סיכון אולם אינו טמא.

אתר בלבבי אינו נועד לקרובים, אלא לקרב רחוקים. הקרובים אין להם להשתמש בו כלל. ולהם כיוון מי שהקימו, לקרב רחוקים ולא לרחק קרובים.

השימוש לצורך עבודה, זהו שורש הפתח לחורבן הדור. והיתר זה גרם לפתוח עוד ועוד.

אין להשתמש בשום אתר לקרובים.

ב. אם הוא נקשר בו נפשית, ולא יתנתק רגע קודם הגאולה.

השיג פרנסה שתואמת

כ"ה ניסן התש"פ [6553#]

שאלה

התחלתי לקרוא את דע את גאולתך באנגלית
זה אומר שאתה צריך לעשות דברים שמתיישרים עם הדמות שלך - למשל בפרנסה שלך.
אם אדם נשוי וצריך לפרנס משפחה, הוא לא תמיד מסוגל לקבל עבודה שתואמת את אופיו מכיוון שזה
לא יספק הכנסה מספקת לפרנסת משפחתו.
אני חושב שלרוב העולם יש לצערנו פרנסה שהם שונאים רק כדי להניח אוכל על השולחן וכו'.
אז יש לי שתי שאלות:
1 - איך אתה הולך להשיג פרנסה שתואמת את הדמות שלך?
2- איך אתה יכול לדעת מה פרנץ מיושר לדמות שלך?

תודה

שבת שלום

תשובה

א. יש לחפש לפחות את הקרוב יותר לדמות שלך, אף אם יש בו קצת פחות הכנסה ולהסתפק במועט.
ב. יש ללמוד להכיר את נפשו ע"י דרך ארבעת היסודות, או בדרך אחרת. ומתוך כך קרוב להכיר יותר
את המלאכה שמתאימה עבורו.

שימוש במדיה לצורך פרנסה, לימוד תורה, ולכל שאר העניינים

ד' אייר התש"פ [6481#]

שאלה:

שלום לכבוד הרב.

לגבי מה שהרב אמר שרצון השם ית"ש שלא נשתמש באינטרנט ובמכשירים החכמים כלל, הייתי רוצה להבין יותר את גדר הדבר עד היכן הדברים מגיעים כדי שאוכל להיערך לכך בצורה הנכונה. האם הכוונה רק לשימוש שיש בו משום קשר נפשי מחמת כמות ותדירות השימוש, והשימוש ברשתות חברתיות וכדומה, שיוצר קשר נפשי לדבר, או שאפילו שימושים פרקטיים ומדודים מאד בדבר. לדוגמא, שימוש באינטרנט לצורך בירור כתובת ומספר טלפון, נתינת פקודות בחשבון הבנק, בירור מצב האשראי, השוואת מחירים ורכישה, שליחה וקבלה של מיילים, בירור זמני היום ולוח שנה. ולדוגמא שימוש במכשיר חכם לצורך ניווט, צילום מסמכים, יומן, נגן MP3 לשיעורים, שעון מעורר, וכדומה.

עוד רציתי לשאול, לגבי מה שהרב אמר שלא להיכנס לאתרים גם של שיעורים, האם זה כולל רק כניסה קצרה לצורך הורדה של השיעורים לנגן, ואחר כך שמיעתם ללא חיבור לאינטרנט? ומה לגבי שיעורים שכבר הורדו, האם צריך למוחקם או שאפשר לשמוע אותם? תודה רבה.

תשובה:

יש להבין שיש שני חלקים בדבר.

א. עצם החיבור: הוא חיבור לאבי אבות הטומאה. ולכך אפילו אם ינק משם אור תורה כל יניקתו דרך אבי אבות הטומאה.

ב. למה מתחבר: על דרך כלל כמעט אין אתר נקי ממש, הן טומאה עבה והן טומאה דקה.

ולא יתכן כלל וכלל למסור לכל יחיד שיחליט מה כן ומה לא. ודבר זה שנותנים לכל אחד להשתמש לפי צרכו היא העמדת סם המות עם פיתוי תדיר. ועל זה אנו מתפללים אל תביאנו לידי ניסיון. ואסור לו לאדם להכניס עצמו מעיקרא לניסיון זה. ואף לצורך פרנסה אין להשתמש בזה. כי סיבה של צורך פרנסה פרצה עוד ועוד השתמשויות ודבר זה החריב את הדור כולו.

ולכך יש להפקיע שימוש כלל וכלל במכשיר זה.

מה שכבר הורד ניתן לשימוש.

התפטרות מעבודה הקשורה למדיה

ו' ניסן התש"פ [6313#]

שאלה:

שלום לכבוד הרב.

ראיתי את דברי הרב על התקופה הזו, והדברים זיעזעו אותי מאד מאד.

אני עובד בהייטק בחברה גדולה שעוסקת באבטחת המידע שמועבר בטלויזיה. יש המון חרדים שעובדים כאן, והאווירה תורנית, ויש מנינים, ולכן אהבתי את העבודה, למרות העובדה שהיא עוסקת בסיוע למדיה. כעת אני לא מצליח להביא את עצמי למצב שאני מסוגל לעבוד אחרי הדברים של הרב, יש לי מועקה גדולה מהחשש ש"ראשי ורובי" בתוך שער הנו"ן הזה.

אני מאד רוצה להתפטר, אבל אני מפרנס יחיד (השתדלתי במשך שנים לחזק את הבטחון שלי כדי שאוכל לעזוב את העבודה יום אחד, אבל לרעייתי זה דבר שאני לא יודע אם היא תוכל לעמוד בו).

האם הרב יכול לכוון אותי למעשה הנכון ביותר בענין הזה?

גם בענין האינטרנט, שלצערי התרגלתי שכל התקשורת עם כל העולם החיצוני היא דרכו, כולל העבודה שלי, בנקים, גופים ממשלתיים, עסקים, ואף לימוד תורה וקשר עם המשפחה. ובפרט בתקופה הזו שאפילו מארגנים "מפגשים משפחתיים" דרך האינטרנט, ואף שיעורים. וכל זה נראה כדבר שלכאורה חיובי, אבל אני מבין כעת שאין בכך שום דבר חיובי.

האם הרב יכול לכוון אותי למעשה כיצד אצליח להתנתק מהדבר הזה כאשר כל הסביבה שלי עדיין מתקשרת דרך זה?

ולגבי עבודה מעשית, במשך שנים שניסיתי להתבודד, ולבקוע לנקודה פנימית, וללא הצלחה, רק דמעות, געגוע ותסכול.

למרות שהעמקתי עד כמה שיכולתי בשיעורים של הרב בדע את עצמך ובבלבבי משכן אבנה, הרב אומר שעכשיו קל מאד לגלות את האור העצמי שזורח עכשיו משום שהוא בתוקף, האם הרב יכול לכוון אותי בקצרה בצורה מאד מאד מעשית ופשוטה מה ואיך בדיוק לעשות את זה?

משום שאני כבר לא בטוח כלל שאני מבין איך לעשות, ומה לעשות, בצורה נכונה כדי באמת להצליח

בזה.

ולגבי לימוד תורה, מה צריך להיות האיזון בתקופה הזו בין העבודה הפנימית ללימוד התורה? משום שאני מאד מאד רוצה כבר לבקוע לנקודה פנימית יותר, ולכן הנטיה שלי היא לעסוק בזה כמה שיותר עד שבע"ה אצליח. תודה רבה רבה מעומק הלב על הכל.

תשובה:

האמת ברורה ואין בה ספק.

זה תהליך שהינך צריך לעבור מתוך עצמך ולהגיע להחלטה האמתית שהינך כבר עתה יודע מהי.

אין ראוי שזה יבוא כהוראה מזולתך אלא בחירה עצמית ברצון ה'.

כל זמן שלא הגעת למקום זה, לפחות יש להקטין את השימוש בהדרגה שלב אחר שלב.

חיבורך למקום זה חוסם את נפשך האלוקית.

כל זמן שהינך מחובר לשם אין לי דרך להאיר את אור ה' בקרבך כי יש מסך מבדיל המחשיך את הנשמה.

יציאה לעסוק במלאכה בכל הדורות ובפרט בדור אחרון

י"ז כסלו התש"פ [5363]

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א, ברוך ה' אנו נהנים הרבה מתורתו של הרב. רציתי לשאול:
א. אני אברך כולל ברוב שעות היממה, נתתי לחבר הלוואה בהיתר עיסקא והוא הפסיד ואין לו להחזיר, ואני משלם לבנקים הרבה מאוד כסף. יש לי ב"ה חמש ילדים, אמנם אשתי עובדת אבל לא מספיק. מקובלני מרבתי שאברכים אוכלים מלחם המון, ובאמת אני רואה ס"ד גדולה. השאלה מה ההשתדלות

שלי למעשה, האם לצאת לעבוד או לבטוח בה' ולהתפלל.

ב. איך אני יכול לדעת מה ה' רוצה ממני, למה זה קרה לי כל החובות הללו. תודה רבה.

תשובה:

א. יש בני"א ששורשם בעולם העשיה. ולכך עצם נפשם שייכת לעשיה, עשיה דעשיה. ולהם ראוי לעסוק במלאכת יד במה שחננם השי"ת, והקרוב ביותר לקדושה. וכן אלו שנפשם שייכת ליצירה דעשיה - צורה בעשיה, אומנות של צורות וכדו'. וכן אלו ששייכים לבריאה שבעשיה, תכנון וכדו'. וכן אלו ששייכים לאצילות של עשיה, נביעה ומקור רעיונות וכדו'.

לעומת בני"א שנפשם פנימית יותר, ראוי להם להשקיע את עיקר חייהם בעולם פנימי. זה היה נכון לכל הדורות כולם. אולם בדור פרוץ זה, עצם יציאה לעסוק במלאכה, ברוב הפעמים פותח את האדם לעולם חיצוני יותר ומסוכן רוחנית, ולכך כל שיקול הדבר מקבל פנים חדשות. מחד אלו שאינם מסוגלים ללמוד, אילו יצאו לעסוק במלאכה סכנתם כנ"ל, מאידך אם ישארו בפנים, בטלה מביאה לידי שעמום וכו', לידי חטא. לכך כל מקרה נצרך שיקול דעת עמוק ודק וס"ד מופלאה להכריע האם לצאת לעבוד, במה, כיצד, וכל פרטי האופנים. ולעולם נצרך תפילת אמת מעומקא דלבא הן להכריע מתחלה, והן תפילה בכל יום שינצל מן כל מרעין בישין שבמקומות אלו.

ברור הדבר שיציאה למלאכה של רבים בעשור האחרון ללא הבדיקות הנ"ל, הרס את הדור. כי חלק מאלו שיצאו לא היו צריכים לצאת, וכן צורת היציאה באופן פרוץ, ובאופן שאינו מתאים כלל לעולמה של תורה. ולכך הדור שמם וחרב ע"י שנעשה ערוב של העולם החיצון והפנימי, ערב-רב.

וכך, אין לך יום שאין קללתו מרובה מחברו, שיוצאים לעבוד כמעט בכל סוגי המלאכות, ועי"כ נעקרים רח"ל עוד ועוד מן הקדושה הפנימית. וכן תערובת נוראה בין גברים לנשים, ה"י ויגאלנו. זולת כך אף נפשות גבוהות יותר, מן העשיה כנ"ל, יש להם צורך בפרנסה. ופעמים מחמת הגלות, גלות הנפש, יוצאים לעבוד לצורך מלאכתם. אולם דבר זה נמדד לפי מדרגת בטחונו של האדם. ולכך בכל מקרה לגופו יש להתבונן מהו המצב הכלכלי, ומהו מדרגת הבטחון ולפ"ז להכריע. אפשר לנהוג מעט ממש מעבר למדרגת הבטחון אולם לא מעבר לכך. ולעולם נצרך למעט מעט מן ההשתדלות, מעבר לדרגת בטחונו, ובזה להתחזק טובא בבטחון. והנפש העדינה חשה שיותר קל נעים וערב לעבוד על בטחון מאשר לעמול על פרנסה. בין והתבונן.

ב. יש להתבונן מהם הנקודות החלשות אצלכם בנפש, ולכותבם. ואח"כ להתבונן מהו הקרוב ביותר בטרדה הנ"ל, ולפ"ז להתחיל ולתקנו.

בקשת פרנסה, רוח הקודש, וילדים צדיקים במוסף של ר"ה

י"ז כסלו התש"פ [5262#]

שאלה:

במוסף של ראש השנה כאשר השליח של הקהילה אומר את המילה 'איה', כתוב בסידור שהמקובלים אומרים כי כל אחד יכול לבקש אחד משלושה דברים: א. פרנסה ב. רוח הקודש ג. ילדים צדיקים. למה צריך להיות מוגבל לשאול את אדון העולם רק אחת משלוש המתנות האלה, האם אפשר לבקש את כל שלוש המתנות האלה?

תשובה:

בשורש הכל מאוחד. בענפים ישנה התפרטות, ושורש ההתפרטות לשלש: ימין, שמאל ואמצע. מי שנמצא בענף, יכול לבקש רק אחד משלושה דברים. אולם מי שדבק בשורש, באחדות, כוללם יחד. יסוד זה מבואר בדברי המגיד ממעזריטש, על אומרם "הרוצה להחכים ידרים, הרוצה להעשיר יצפין". והוא ז"ל הוסיף שהרוצה גם חכמה וגם עשירות, יעשה עצמו כאין - דבקות בשורש, ששם הכל אחד.

גדר ההשתדלות לפרנסה

י"ב כסלו התש"פ [4563#]

שאלה:

מה ההשתדלות הראויה עבור פרנסה?

תשובה:

תשובה: מצד אחד להתפלל ולהוסיף אמונה. מאידך להשתדל עד שמרגיש "כמעט" רגוע שזהו שיעור ההשתדלות. ותמיד להקטין ההשתדלות ולהגדיל האמונה.

חסכוניות לעתיד - בגדר ההשתדלות לפרנסה

י"ב כסלו התש"פ [4559#]

שאלה:

שלום וברכה לרב שליט"א, תודה לרב על ההזדמנות לשאול שאלות חשובות. במדרגה הכי פשוטה שכל יהודי אמור לחיות בבטחון בה', האם לחסוך כסף בשביל דברים בעתיד (מקרי חירום, אירועים, קניית בית, חתונת ילדים וכדומה) זה סותר בטחון זה? התחנתני לפני פחות משנה, ב"ה אני לומד בכולל ואשתי עובדת, ובכל זאת אנחנו במינוס בבנק, עם הילד הראשון בע"ה בדרך בקרוב. אני מבין שאני צריך לקחת אחריות על ניהול הכספים ותקציב, ובהסתכלות בטבע גרידא, זה נראה שאם אני רוצה טיפה שלווה בבית מהדאגות של אשתי וכו', צריך לשים בצד בחסכון וכדומה. בעקבות דברים שקבלתי מצדיקים וספריהם על יחס של גנאי כלפי "לסדר את החיים" מתוך חוסר מוכנות לחיות תלוי בה' לפרנסה, וממה שאני רואה בחוש שהרבה אנשים חיים בנייתוק מה' בגלל הנקודה הנ"ל, אני מרגיש שאני סוג של "חוטא" כשאני ניגש ללמוד על הנושא (איך לנהל תקציב נכון, חסכוניות וכד') ולבצע דברים כאלה. האם יש אמת במה שאני מרגיש? האם כל רצון בכל מינון שהוא ל"בטחון"/שלווה כספית הוא בהכרח פסול? האם אני מדומיין ובאמת כל הנ"ל זה בסדר ורק בהתעלות באמת במדרגות בבטחון הגישה אמורה להשתנות?

תשובה:

תשובה: יש מדרגת לימוד דעת ויש מדרגה קיום למעשה. ובכללות אלו נקראים תורה ומצוות. וכן בכל מדרגה ומדרגה ישנם את ב' חלקים אלו. ובסוגיתנו זהו אמונה ובטחון כמ"ש הרמב"ן. אמונה ידיעת כללות האמונה ופרטיה באופן בהיר בתחילה במדרגת מוחין, וידעת היום, ואח"כ במדרגת לב, והשבת אל לבבך. ומתוך כך האדם מגיע להנהגה מעשית לפי חלקי האמונה, להתאים מעשיו לאמונתו. והוא הנקרא בטחון. ולפיכך יש לו לאדם ללמוד את סוגיית האמונה באופן ברור ונהיר, כמו שיוצא עם מסקנות ברורות בלימוד ההלכה. לאחר מכן, לאחר שהשלים כל הבירור השכלי, או בכל פרט ופרט שנתברר לו, עליו

לעמול להשיב את ידיעת המח הבהירה ללבו, מעט מעט בעקביות. את החלק הנקנה בלבו, עתה עבודתו להוציא מן הכח לפועל, מן המחשבה והרגשה, למעשה. והוא הנקרא בטחון.

על כל אדם ואדם לברר מהי מדרגת לבו באמונה, וכבר אמרו רבותינו שבזה חלוקים מדרגות הצדיקים לפי בהירות שכלם ולבם באמונה.

כל חלק וחלק שהאדם בירר לעצמו שכבר הושב אל לבו, או מתוך גירסא דינקותא, או מתוך עמל להשיבו אל הלב, או מסיבות אחרות, כגון יסורים, הארת הנשמה וכו', עתה עבודתו להוציא מן הכח אל הפועל. רצוי על דרך כלל לעשות זאת בהדרגה.

וכן במקביל להמשיך לעבוד להשיב עוד פרט ועוד פרט של אמונה אל הלב, וכן להעמיק את אמונתו בלבו יותר ויותר.

למעשה באופן של בנין:

ביחס לחסוך ממון: על האדם לברר בשכלו את האמונה שהכל ממנו ית"ש, ודי לו לאדם במעט השתדלות שהוא קנס כמ"ש במסילת ישרים.

לאחר שבירר כן בשכלו עליו להשיב זאת ללבו. ואזי לבדוק מה מדרגת לבו עכשיו ולפ"ז לנהוג. אופן הבדיקה לידע מהי מדרגת לבבו: עליו לראות האם לבבו חושש ופחד אם לא ישתדל. אם לבבו חושש יותר ממעט זהו למעלה ממדרגתו עתה. וכמות ההשתדלות היא באופן שמשתדל עד מקום שאחר השתדלותו חושש מעט, ואזי מתחזק באמונה ובטחון ונרגע. אולם אם ע"י אמונה ובטחון אינו נרגע נפשית, זהו למעלה ממדרגתו.

וכך ממשיך האדם כל ימי חייו, מגדיל את אמונתו ומקטין את ההשתדלות, באופן שמשתדל עד מעט פחות ממה שעושהו רגוע, ואזי באותו מעט מתחזק באמונה ובטחון ונרגע, וחוזר חלילה. יש להדגיש שפעמים אדם רגוע מפני חוסר אחריות, ניתוק מגדרי המציאות וכדו'. ויש ליתן את הדעת על כך לברר מהיכן הרגוע נובע.

תשובה מעשית קצרה:

יחסוך קצת פחות ממה שחושב ורוצה לחסוך, ובמעט זה יתחזק באמונה ובטחון.